

תכנים, ערכים ומורשת - בפארק סיירת שקד - טיוטת פרוגרמה.

1. לאורך כל מהלך הקמת הפרויקט, בכל דיון ואו פגישת מעקב, הדגשנו שנושא התוכן בפארק הינו "לב הפרויקט"
2. להלן דוגמאות לפניות, להצגת הנושא ודיונים שנערכו בנושא:-
 - ב- 28 אוג' 2016- נערכה פגישה רבת משתתפים של צוות ההיגוי של הפארק, בפגישה זו הביעו כל חברי צוות ההיגוי תמיכה חד משמעית בשילוב חברת תוכן לתהליך התכנון. סוכם - (בפרק לוח זמנים וסיכום - סעיף 2) "יש לנסח פרוגרמה רעיונית המבוססת על תכנית השילוט של אדריכלי הפרויקט שתאושר בוועדת ההיגוי – באחריות ארז ונילי" (ראה נספח א' הרצ"ב).
 - לאור הסיכום הנ"ל נשלח מכתב למח' התכנון במרחב המפרט את רשימת שמות וכתובות חברות התוכן שהתחרו על פרויקט "אתר לאומי הקסטל" וכן רשימת נושאים כבסיס לפרוגרמה העומדת להיכתב עפ"י הסיכום (ראה נספח ב' הרצ"ב).
 - ב- 21 אוג' 2017- ישיבת וועדת ההיגוי בנושא תכנון מפורט לפארק – בסעיף החלטות:- "שילוט ותוכן - יאופיין מכרז במהלך ספט", בסעיף לוח זמנים פסקה 5:- "במהלך ספט יציאה למכרז תוכן" (ראה נספח ג' הרצ"ב)
 - ב- 28 מרץ 2018 - פרוטוקול ועדת שיפוט בראשות מנהל מפ"ק התייחסות צוות הקמת הפארק מטעם עמותת סיירת שקד "מבקש לקדם תכנון תוכן בפארק, מבחינת העמותה מדובר בנושא החשוב ביותר" בסעיף החלטות פסקה 2 – "נושא התוכן יקודם אחרי יצירת הסכם במפ"ק עם יועץ תוכן" (ראה נספח ד' הרצ"ב).
3. למרות כל אלו אין כיום עדיין פרוגרמה מאושרת, אפילו לא תחילת תהליך ואו זימון וועדת ההיגוי (למרות שיש כבר יועץ תוכן במפ"ק), ואו טיוטת פרוגרמה להערות וכד'. למרות ההמתנה ליועץ הגואל ניתן היה לעניות דעתי לפעול במקביל ולסכם פרוגרמה. (לצערי היום גם לאחר שכבר נבחר יועץ לנושאי תוכן בקק"ל אנו עדיין בנקודת ההתחלה בנושא).

4. להלן טיוטת פרוגרמה המפרטת את עקרונות נושאי התוכן בפארק שקד - לאור החזון בהקמת הפארק והפרוגרמה לפארק שהוגשה כהצעה לוועדת ההיגוי בזמנו ואושרה עם התאמות בוועדת ההיגוי.

תכנים, ערכים ומורשת - בפארק סיירת שקד - טיוטת פרוגרמה.

שילוט

5. מערך השילוט יכלול מספר רבדים:-

- **שילוט הכוונה** לחלקי ומרכיבי הפארק השונים, אזורי הפעילות, כניסות ויציאות וכד'.
- **שלטי אזהרה**, הנחיות ובטיחות
- **שלטי מידע** - שלטים המיועדים ליצור עניין והעמקת הידע בכל מה שיש באתר:- בנושאי טבע, החי, הצומח, נושאי בורות המים, מערכות הקציר נגר, חקלאות מדברית, השלולית העונתית, המעיין והצמחייה האופיינית סביבו ולמעשה מידע על כל מה שניתן ללמוד ולהתרשם בפארק.

עמדות מידע

6. עמדות המידע ירוכזו באזור המרכזי של הפארק סביב שביל שקד, גשר הברזל הבריטי ואזור ההתכנסות וההנצחה.

- **עמדת מידע בנושא מסילות הרכבת בתחילת המאה ה - 20** בדרום הארץ ותולדות גשר הברזל הבריטי
 - אפשרות שהעמדה תהיה בקרון רכבת עתיק בתוואי המסילה בהמשך הגשר.

- **עמדות מידע בנושא תולדות סיירת שקד.**

מערך של כ- 8 עמדות לאורך שביל שקד עמדות שיספרו את תולדות היחידה עפ"י סדר כרונולוגי של תקופות פעילותה ומבצעה העיקריים.

התיאור יכלול פעילות היחידה, הישגיה, השפעת פעילותה והגדרת תקופת הפעילות. לא יהיו תיאורי כוחות המשנה, שמות המפקדים/לוחמים/חללים ואו תיאורים אישיים כל שהם.

קו מנחה בכל אחת מהעמדות יושם דגש על נושאי ההתנדבות, הרעות, הנחישות, המקצועיות, החדשנות, גאווה היחידה - כל אותם מסרים שאנו קוראים "רוח שקד" אלו הנושאים העיקריים אותם אנו רוצים להדגיש למבקרים בפארק ואותם יש להטמיע כדבר עיקרי בסיפור תולדות היחידה (את הפרטים היבשים על התולדות ההיסטוריה ומבצעה ניתן ללמוד מספרים ומלחיצה של דקה בגוגל).

- **עמדה ראשונה תהיה עמדת כיכר המפקדים** בעמדה זו תהיה רשימת המפקדים ממועד הקמת היחידה ועד לצרופה כגדוד בחטיבת גבעתי.

כמו כן תהיה בעמדה זו **חלוקת תקופת פעילות היחידה לתקופות ומבצעים אותם יפרטו יתר העמדות.**

- יתר העמדות יפרטו את תולדות היחידה עפ"י תקופות פעילותה, הישגיה, מבצעים עיקריים השפעה של פעילות היחידה, מה ניתן ללמוד מאותה תקופת פעילות.

- עמדה בנושא החסימה הקווית

- בנוסף לעמדות תולדות היחידה, תהיה עמדה נוספת בנושא פיתוח נושא החסימה הקווית, פיתוח שיטת הגישוש/טשטוש ותרומת הלוחמים הבדואים מניסיונם לנושא (העמדה תמוקם קרוב לעמדת הפעילות בנושא חסימה קווית).
- מעבר לשילוט המתייחס ספציפית למה שרואים בפארק יהיו לאורך השבילים עמדות מידע נוספות:-
 - הטבע החי והצומח באזור המיוחד של הפארק הנמצא בין השפלה על גבול המדבר.
 - הממצאים הארכיאולוגיים באזור, כולל החקלאות העתיקה, סוגי גידולים וצמחיה, שיטות השקיה וסוגי התיישבות עפ"י הממצאים.
 - ההתיישבות בנגב הצפון מערבי בעת החדשה
 - מלחמות וקרבות באזור לאורך ההיסטוריה.

פינות/ עמדות הפעלה לקבוצות.

7. חלק זה בתכנון התכנים בפארק הוא מאד חשוב ומשמעותי, אם הצבנו לעצמנו יעד של חינוך לימוד ערכים וציונות, פינות/עמדות הפעלה לקבוצות בעיקר תלמידים/בני נוער/חיילים זה אחד הכלים המשמעותיים ביותר, הפעילות נצרכת בתודעה ונשאת בזיכרון יותר מכל קריאת תוכן ואו הסבר פרונטלי.

דוגמאות לעמדות מסוג זה ניתן לראות ב"פארק לאומי הקסטל" אך להבדיל מפארק שקד שם האתר סגור מגודר וישנם מדריכים מקומיים. הפעילויות הקבוצתיות בפארק שקד יתבססו על מתקנים הבנויים "אנטי ונדליזם" שההדרכה בהם תהיה לאחר הכנה מקדימה של צוות המדריכים של הקבוצה.

8. להלן נושאי פינות/עמדות הפעלה:-

- התקדמות הכוחות בשחרור הנגב במלחמת העצמאות - מי מגיע ראשון לאילת.
- עבודת צוות, פעילות מתואמת ומנהיגות.
- חברות ועזרה הדדית כבסיס להצלחה.
- חסימה קווית, איתור עקבות, חיתוכים ותפישה.
- תכנון נכון להגיע ליעד עם כל הצוות בחירה מתוך כמה חלופות בלחץ של זמן
- התנדבות ופעילות קשה, חריגה ולא נעימה - למען הצלחת הקבוצה.

9. פעילות קבוצתית בסיוע בהקמת הפארק ואחזקתו, קבוצות שיגיעו לאחר הדרכה והכנת המדריכים יעזרו בטיפוח/אחזקה/ניקיון של הפארק. עבודות כגון - גיזום, השקיה, צביעה, ניקיון וכד' כחלק מפעילות גיבוש, התחברות לטבע, ליער, לנוף ופעילות קהילתית.

ספורט אתגרי ואירועי ספורט קבוצתיים/קהילתיים.

10. קביעת סוגי הספורט האתגרי שיופעלו בפארק, קביעת מיקומם ואופן הפעלתם, בהתייחס לעובדה שהפארק אינו מאויש תדיר.
חלק מהמתקנים יהיו עם אפשרות סגירה ואחרים עם אפשרות של פירוק הציוד ואחסונו, כל הקשור לספורט האתגרי יופעל רק בנוכחות מדריכים שעברו הכשרה מתאימה עם כיסוי והשגחה של כל נושאי הבטיחות וביטוח.

11. מרוצי ניווט - הפארק ימופה בשלמותו במפת מרוצי ניווט יקבעו בשטח נק' ציון - תתפתח פעילות (בהמשך למה שמתקיים כבר היום) עם אגוד מרוצי הניווט הארצי.

12. מסלולי ריצה, הליכה, ואופניים - השבילים מתוכננים, יש לקבוע שילוט מתאים שלטי הכוונה, מרחק, נק' מים, פחי אשפה ופינות מנוחה.
תאום והזמנת הרשויות השכנות לארגון מרוצים וצעדות קהילתיים/אזוריים תוך ניצול תשתית האתר.

13. פיתוח משחקי שטח כדוגמת מצא את המטמון, תוך הטמעת נושאים לימודיים הקשורים לאזור.

ביתן המידע, חדר ההקרנה, פינת הישיבה וההסבר בפרגולה.

14. חברת התוכן תיתן דעתה על תכנון המבנה בהתייחס אליו כחלק/אמצעי להעברת התכנים בפארק.

15. הכנת סרט תדמית על הפארק, שלבי הקמתו השילוב (הנפלא...) בין עמותת סיירת שקד לקק"ל, הפעילות החינוכית בפארק, נושא היער הקהילתי/פרויקט "גשר הברזל", משמעות בחירת האתר כפארק שקד, תולדות היחידה ופעילותה בשמירה על גבולות הנגב.

16. הקרנת סרטים קיימים של העמותה, סרט על עמוס ירקוני, סרט על כוח רומאי במלחמת יום הכיפורים.

סיכום.

17. באופן כללי אנו יודעים די ברור מה אנו רוצים, מהם המסרים אשר חשוב לנו כחלק מחזון הפארק להעביר לדורות הבאים - דרך המבקרים בפארק, הצעירים, המבוגרים, מכל המגזרים, האזורים ושכבות העם.

חשוב לצרף כחלק מתכנון הפארק צוות/חברה מקצועית, שתדע לתרגם זאת לשפה הפדגוגית המתאימה והנכונה,
כך שמי שמבקר בפארק יקלוט ויפנים משהו מאותם נושאי, ערכים וחזון - שהם הבסיס ומטרת הקמת הפארק, שעל הקמתו אנו שוקדים שנים כה רבות.

בברכה

צביקה כהן

צוות הקמת פארק שקד

עמותת סיירת שקד

